

Školní vzdělávací program pro školní družinu

při Základní škole Čerčany
Sokolská 180, 257 22 Čerčany
okres Benešov

Identifikační údaje:

Název: Školní družina při Základní škole Čerčany, okres Benešov

Sídlo družiny: 257 22 Čerčany, Sokolská 180

IČO: 70879176

Identifikátor školy: 6000041999

Zřizovatel školy: Obec Čerčany, Václavská 36, 257 22 Čerčany

Ředitel školy: Ing. Miroslav Král, statutární zástupce

Vedoucí školní družiny: Lada Suchánková

Kontakty: 605866881, 723781420, 773195880

Webové stránky: www.druzinacercany.webnode.cz

IZO: 113 000 090 školní družina

I. Filozofie školní družiny

Základní filozofii naší ŠD spatřujeme v tom, že vytvoříme u účastníků pocity pohody, jistoty a radosti, které jsou i ve školním světě nezbytné. Pro poskytnutí dostatečného času k adaptaci na nové prostředí, dětský kolektiv i dospělé, na režim ŠD se snažíme zajišťovat účastníkům dostatek podnětů k činnostem, které je baví, o které jeví zájem a vycházejí z jejich individuality. Nevyvíjíme na ně nátlak, ale snažíme se co nejvíce vycházet vstříc jejich potřebám. Usilujeme o to, abychom vytvářeli prostředí, kde by mohli navazovat nová přátelství, upevňovali si zdravé sebevědomí a měli zájem poznávat něco nového. Učíme je ohleduplnosti k sobě navzájem i k cizím lidem.

Snažíme se o to, aby rodiče byli maximálně informováni o všem co se ve ŠD děje. Respektujeme soukromí každé rodiny a citlivé rodinné údaje.

Školní družina

Školní družinu navštěvují účastníci 1. – 4. ročníku. Přednostně jsou přijímáni účastníci z PT a z 1. – 3. ročníku, ve 4. ročníku jsou přijímáni jen tehdy, je-li volná kapacita ŠD dle „Kritérií pro přijetí účastníka do školní družiny“. Kapacita naší družiny je 190 účastníků.

Oddělení jsou smíšená.

Provoz ŠD: 6²⁵ – 7⁵⁵ hod a 11³⁵ – 17⁰⁵ hod.

Stravování účastníků je zajištěno ve školní jídelně na ZŠ.

Ve ŠJ se žáci řídí pokyny a povinnostmi žáka navštěvujícího ŠJ uvedenými v Řádu ŠJ.

II. Cíle ŠVP školní družiny

Cíle vzdělávání v ŠD přímo navazují na požadavky Rámcového vzdělávacího programu (dále RVP) Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

- Rozvoj osobnosti člověka.
- Získání a uplatňování zásad demokracie, úmluva o právech dítěte (každý má svá práva, ale i povinnosti).
- Utváření vědomí národní a státní příslušnosti, respekt k jiné etnické a náboženské skupině.
- Pochopení principu rovnosti žen a mužů.
- Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí, jeho ochrana.
- Dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví.
- Výchova k smysluplnému využití volného času.
- Osvojování základů slušného chování.

Vize práce oddělení ŠD

Výchovně vzdělávací program ŠD vychází z cílů školního kurikula. Je přizpůsoben věku účastníků, kteří do ŠD dochází. Dále pak respektuje odlišnosti a zájmy účastníků, pracuje individuálně s ohledem na jejich specifické zvláštnosti.

Chtěli bychom dosáhnout, aby účastníci uměli rozhodovat o svých činnostech, vytvářeli si osobní názory a dokázali je vyjádřit. Rovněž aby se naučili uvědomovat si důsledky svého

chování, být ohleduplnými, vnímat nespravedlnost, čelit agresivitě. Měli by se umět zdravě prosadit ve skupině, dokázat spolupracovat, podřídit se a respektovat druhé.

V činnostech by měli dokázat plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat. K povinnostem přistupovat odpovědně, zajímat se o druhé a dokázat vnímat aktuální dění, naučit se dbát o své zdraví a bezpečí.

Prioritní je, aby účastníci dokázali ovládat řeč, formulovat věty a vyjadřovat své myšlenky.

K těmto cílům budeme docházet průběžnou a důslednou přípravou, vedenou a přizpůsobenou konkrétním situacím a potřebám žáků.

III. Formy činnosti vzdělávání

Pravidelné činnosti – organizované aktivity a zájmové kroužky v oblasti výtvarných a pracovních činností, dramatické a hudební výchovy, sportovních a pohybových aktivit, činnosti s digitálními technologiemi, rekreační činnosti...

Příležitostné činnosti – nepravidelné aktivity dle potřeb a zájmu účastníků (soutěže, výlety, besídky...)

Spontánní činnosti – činnosti ranní ŠD, pobyt venku...

Odpočinkové činnosti – klidové činnosti (poslech, relaxace...)

Příprava na vyučování

IV. Klíčové kompetence

Cílem RVP je rozvoj klíčových kompetencí. Jedná se o souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jednotlivé klíčové kompetence jsou dále podrobněji popsány. ŠD také bere na zřetel školní vzdělávací program ZŠ Čerčany.

Účastníky ŠD vedeme v souladu jednotlivých kompetencí k:

Kompetence k učení

- Spontánní a vědomé učení
- Podněcování vnitřní motivace k učení
- Zapojování do účasti na hře (např. didaktické hry a výukové programy)
- Učíme dokončovat započatou práci
- Učíme dále se sebevzdělávat (samostatné využívání dalších zdrojů jako jsou encyklopedie a internet)

Kompetence k řešení problémů

- Společné hledání různých způsobů řešení problémů a praktické ověřování v praxi
- Rozlišování správných a chybných řešení, diskuze
- Uvědomování si dopadu a zodpovědnosti za své rozhodnutí
- Učení kreativity potřebné k řešení problémů

Komunikativní kompetence

- Rozvíjíme řeč a slovní zásobu
- Učíme adekvátně formulovat myšlenky do vět
- Vyjadřování vlastního názoru a naslouchání názoru druhých
- Kultivovaná komunikace

Sociální a interpersonální kompetence

- Kooperace a práce ve skupině
- Postavení se za sebe i druhé
- Dokázat pomoci druhým, ale umět si říct o pomoc i sám sobě
- Rozeznávání vhodného a nevhodného chování
- Odpovědné a samostatné rozhodování o svých činnostech
- Respektování potřeb ostatních i svých
- Umění sebereflexe

Občanské kompetence

- Uvědomění si svých práv i práv druhých
- Vnímání nespravedlnosti, agresivity, šikany a učení se obrany proti nim
- Učení k zodpovědnému chování s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí
- Učení základního ekologického povědomí, tradic a kulturních hodnot
- Učení společenských norem ve škole i mimo ni

Kompetence k trávení volného času

- Předcházení sociálně patologickým jevům
- Orientace v možnostech smysluplného využití volného času
- Odmítnutí nevhodných nabídek trávení volného času
- Volba zájmové činnosti dle svých dispozic

Školní družina není jen místem, ve kterém se snažíme předcházet sociálně patologickým jevům (např. prevence užívání návykových látek a další rizikové chování). V ŠD má účastník možnost rozvíjet své individuální schopnosti a vlohy, ať už ve formě výtvarné, pracovní, pohybové, či v možnosti získávání nových informací a sdílení svých poznatků a vědomostí s ostatními. V ŠD mají účastníci možnost své vztahy s vrstevníky rozvíjet na hlubší úrovni, taktéž pro ně mnohdy může být oporou i vychovatelka. Zájmové činnosti citlivě volíme a přizpůsobujeme věku a jednotlivým možnostem každého účastníka.

V ŠD mají účastníci tedy možnost individuálně rozvíjet své schopnosti, dovednosti, postoje i hodnoty. Jednotlivé činnosti probíhající v ŠD utváříme s respektem k individuálním, věkovým i vývojovým zvláštěnostem účastníků.

Vytváříme podmínky pro odreagování od školních povinností, pro relaxaci, sportovní vyžití na čerstvém vzduchu i odpočinek. Klademe důraz na utváření pozitivního vztahu k přírodě a vůbec světa kolem nás. Podněcujeme ke kreativě, tvořivému a logickému myšlení. Učíme se od sebe navzájem. Účastníky vybízíme ke slušné komunikaci, dodržování určených pravidel, správnému chování i pomoci druhým. Taktéž integrace rodičů do edukace jejich dětí je důležitá.

V. Délka a časový plán vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině trvá 10 měsíců, tedy po dobu školního roku.

Školní družina je v provozu od pondělí do pátku **od 6:25 hodin do 7:55 hodin**
a od **11:35 do 17:05 hodin**.

Provoz školní družiny o prázdninách a v době mimořádného volna:

O provozu v době prázdnin v průběhu školního roku a v době mimořádného volna rozhoduje vedení školy.

O podzimních, pololetních, jarních a velikonočních prázdninách je činnost školní družiny zajištěna, pokud je přihlášeno **minimálně 25 účastníků**.

Vychovatelky v jednotlivých odděleních vždy předem zjistí aktuální počet zájemců a s dostatečným předstihem rodiče informují o provozu školní družiny v době prázdnin.

V průběhu vánočních prázdnin se činnost školní družiny přerušuje.

O letních prázdninách je školní družina v provozu jeden týden, pokud se přihlásí dostatečný počet účastníků.

V době prázdnin je provoz ŠD upraven: od 7:30 do 15:30 hodin

VI. Vzdělávací a výchovné oblasti

Vychází z RVP MŠMT „**Člověk a jeho svět**“ a člení se do pěti tematických okruhů určených pro zájmovou činnost školních družin. Při plánování jednotlivých činností vycházíme také z materiálních podmínek školní družiny a školy. Současně se snažíme využít umístění školy v jejím přirozeném prostředí.

Specifické cíle a realizace v těchto oblastech

Místo, kde žijeme

- seznamovat se s místem a prostředím, ve kterém žijeme a vytvářet si k němu pozitivní vztah
- poznávat nejbližší okolí
- rozvíjet řeč a jazykové dovednosti
- posilovat u žáka chuť poznávat, přetvářet a zkoumat okolní svět, jevy, činnosti a situace

Lidé kolem nás

- vytvářet jednoduchá pravidla chování ve vztahu ke kamarádovi i dospělému
- osvojit si elementární dovednosti, které hrají podstatnou úlohu při navazování a rozvíjení pozitivních vztahů k sobě i ostatním
- rozvíjet sociální citlivost, posilovat vztahy ve skupině i v celé ŠD
- respektovat a vážit si hodnot vytvořených jinými lidmi
- respektovat odlišnost jiného člověka, jeho potřeby a zájmy
- zajímat se o dění v okolí, všimnout si negativních prvků
- posilovat a upevňovat vztahy v rodině, respektovat soukromí

Lidé a čas

- vytváření správného režimu dne a jeho dodržování
- respektování času druhých a využívat svůj vlastní
- vytvářet návyky, které přinesou do prožitého dne pravidelnost a účelnost
- smysluplné využívání volného času

Rozmanitost přírody

- vytvářet povědomí o širším přírodním, kulturním a technickém prostředí
- osvojovat si poznatky vedoucí k ochraně životního prostředí
- rozvíjet kladný vztah ke všem formám života
- seznámit se s přírodními jevy, které mají vliv na koloběh v životě

Člověk a jeho zdraví

- vytvářet u žáků povědomí o zdravém životním stylu a vhodném denním režimu, upevňovat u žáků potřebu pohybu, radost z pohybových aktivit, rozvíjet zájem o pohybové činnosti
- dostatečný časový prostor pro pohybový a tělesný rozvoj žáka
- pěstovat v žácích vytrvalost, obratnost, přiměřenou soutěživost, odvahu, smysl pro hru fair play, radost z pohybu, prostorovou orientaci v různém prostředí
- uvědomění si všech smyslů a podporovat jejich rozvoj
- rozvíjet hrubou a jemnou motoriku a koordinaci pohybu
- vytvářet povědomí o negativním působení omamných látek na tělesný a duševní rozvoj jedince

Místo, kde žijeme

Náš domov

- vyprávění o rodině
- kreslíme a malujeme rodinu a trávený volný čas
- besedy – s čím pomáháme v domácnosti
- stavby z krabiček – náš dům
- malujeme a kreslíme náš pokoj

Škola

- procházíme a seznamujeme se s novým prostředím školy, ŠD, jídelny
- vyprávění účastníků o MŠ – básně, písně, zážitky, hry
- provádíme výzdobu pracemi žáků ŠD
- vypravujeme o cestě do školy a domů – bezpečnost
- zajímáme se o dopravní značky v okolí – poznáváme je
- tematické vycházky do okolí školy
- malujeme plánek obce se školou, s naším domem

Obec

- kreslíme a hovoříme o dopravních prostředcích u nás v obci
- na vycházkách si ukazujeme zajímavé budovy: zdravotní středisko, pošta, obchod, knihovna, aj. – seznamujeme se s jejich posláním
- malujeme zážitky z návštěvy kina, divadla
- tematické hry na prodavače, kadeřnice, domov...
- vyprávění o tom, co dělat, kdybychom se ztratili – znát důležitá tel. čísla
- cesta do knihovny – ilustrace knihy, dramatizace
- stavíme krajinu z písku, kamínků...

Klíčové kompetence:

- kompetence k řešení problémů – účastník hledá způsoby řešení
- kompetence komunikativní – ovládá řeč
- kompetence sociální a personální – sám rozhoduje o činnostech
- kompetence k trávení volného času – umí účelně trávit svůj čas

- kompetence občanská – uvědomuje si práva svá i druhých

Průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy v rodině
- multikulturní výchova – porovnávání staveb jiných kultur
- mediální výchova – vlastní vyprávění

Lidé kolem nás

Rodina

- předvádíme pantomimou povolání svých rodičů a prarodičů (kreslíme)
- srovnání života příbuzných ve městě a na vesnici
- vyrábíme přáníčka, dárečky ke Dni matek – čteme, recitujeme, zpíváme
- tematické hry – nákupy (znát slůvka „prosím, děkuji“), didaktické hry

Kamarádi

- pravidla soužití se spolužáky (ohleduplnost)
- malujeme portrét kamaráda
- didaktické hry – „Tichá pošta“, skupinová hra „Kamínek“
- besedujeme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, provádíme sebeobslužné práce
- uvědomujeme si znevýhodnění některých spolužáků (tělesné i psychické) – cvičení hmatu, sluchu, orientace v prostoru

Svátky a oslavy

- blahopřejeme spolužákům k jejich svátkům, narozeninám
- karneval, vyrábění masek, tančíme, zpíváme
- Mikulášská, vánoční besídka
- četba, vyprávění o zvycích Vánoc – výroba vánočních ozdob, výzdoba ŠD, poslech a zpěv koled
- Velikonoce – zvyky, tradice, zdobení – malování kraslic
- Den dětí – soutěže, závody

Jak se správně chovat

- znát a používat „kouzelná slovíčka“
- kulturní chování v divadle, kině, na výstavě, koncertě
- seznamování se s hudebními nástroji
- pěvecká soutěž ve zpěvu
- seznamujeme se s pravidly slušného chování
- dodržování hygienických návyků

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení – žák započatou práci dokončí
- kompetence komunikativní – komunikuje s vrstevníky
- kompetence sociální a personální – učí se plánovat, hodnotit
- kompetence k trávení volného času – umí si vybrat zájmovou činnost

Průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova – blahopřání spolužákům
- multikulturní výchova – zvyky Vánoc
- mediální výchova – „Soutěž ve zpěvu“

Lidé a čas

Režim dne

- vyprávění o zásadách pravidelného denního režimu
- rozlišujeme povinnosti a zábavu
- správně využíváme svůj čas
- dodržujeme stanovený režim dne
- společně plánujeme vycházky v jednotlivých ročních obdobích
- připomínáme si, co se nám líbilo v přírodě, kreslíme, malujeme
- využíváme her, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení (didaktické hry)
- povídáme si o tom, jak pomáháme druhým

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení – žák umí zhodnotit své výkony
- kompetence komunikativní – formuluje vlastní názor
- kompetence k řešení problémů – přemýšlí o nesrovnalostech
- kompetence občanská – chová se odpovědně

Průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova – cvičení paměti, pozornosti, myšlení

Rozmanitost přírody

Příroda okolo nás

- pozorování přírody v ročních obdobích
- kreslení, malování rostlin, stromů, keřů, květin
- koláže, obtisky listů
- upevňování pravidel chování v přírodě
- stavby z přírodnin, ozdoby z přírodnin
- chráníme přírodu, pozorujeme život v přírodě
- modelujeme zvířata
- pozorujeme stopy ve sněhu
- pečujeme o květiny ve ŠD
- povídáme o přírodě – využíváme, časopisy, knihy, encyklopedie
- malujeme na kameny
- napodobujeme hlasy zvířat

Roční období

- sledujeme změny v přírodě v různých ročních obdobích – malujeme, kreslíme
- dramatizace pohádek se zvířecími hrdiny
- zpíváme písně o přírodě
- učíme se znát ovoce, zeleninu, květiny, stromy, keře
- pozorujeme práce na zahrádkách během roku
- pozorování ptáků

Životní prostředí

- „Den Země“ – úklid v okolí školy a svého bydliště
- beseda o ochraně životního prostředí (sběr starého papíru, PET lahví, víček)

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení – žák si klade otázky, učí se vědomě
- kompetence komunikativní – umí řešit konflikty
- kompetence k trávení volného času – rozvíjí své zájmy
- kompetence občanská – podílí se na rozvoji životního prostředí

Průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova - využívání literatury
- environmentální výchova - prohlubování zájmů o přírodu a životní prostředí
- mediální výchova - dramatizace, zpěv

Člověk a jeho zdraví

Poznáváme své tělo

- hovoříme o zajímavostech, rozdílnostech lidského těla
- malujeme, kreslíme postavu
- hrajeme tělovýchovné hry

Pečujeme o své zdraví

- udržujeme zdravý životní styl – otužování
- rozvíjíme tělesnou zdatnost – rychlost, obratnost, vytrvalost, sílu, koordinaci pohybu
- relaxujeme – tělesný i psychický odpočinek
- dodržujeme hygienické návyky
- známe a dodržujeme zásady správné výživy
- povídáme si o dětských nemocech, úrazech a jejich prevenci
- pečujeme o svůj vzhled
- učíme se zásadám první pomoci
- hovoříme o nebezpečí návykových látek – protidrogová prevence
- zařazujeme tělovýchovné chvílky

Chodíme ven každý den

- dle možností přenášíme činnosti do venkovního prostředí
- vycházky do přírody
- rozvoj pohybových dovedností na hřišti
- soutěžíme s míči, švihadly – dodržování pravidel her

- pohybové hry, překonávání přírodních překážek
- zvyšujeme tělesnou zdatnost a vytrvalost

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení – žák uplatňuje své zkušenosti z dosavadních strategií učení a postupů, které se mu osvědčily
- kompetence komunikativní – umí naslouchat druhým
- kompetence k trávení volného času – odmítá nevhodné nabídky k trávení volného času
- kompetence občanská – dbá o osobní zdraví své i druhých

Průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova – dbá o duševní i fyzické zdraví
- multikulturní výchova – malujeme (děti celého světa)
- environmentální výchova – přírodovědné vycházky

VII. Podmínky přijímání uchazečů a průběhu zájmového vzdělávání

Školní družina je přednostně určena pro účastníky **od 1. do 4. třídy ZŠ Čerčany a přípravné a speciální třídy ZŠ Čerčany.**

Školní družiny se mohou také účastnit žáci ZŠ Čerčany nepřijetí k pravidelné denní docházce (nejméně 4 dny v týdnu po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců), ale přijetí k **pravidelné docházce** v rozsahu nejméně jedenkrát za 2 týdny po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců (v případě docházení na kroužek, či docházce na ranní provoz ŠD).

I takovýto účastník musí vyplnit přihlášku do ŠD a další náležitosti, úplatu za docházku do ŠD však **nehradí.**

O přijetí účastníka do školní družiny rozhoduje ředitel školy.

Přijetí účastníka do školní družiny je podmíněno řádně vyplněnou a zákonným zástupcem podepsanou **tzv. „Přihláškou do školní družiny“.** Ta obsahuje údaje o účastníkovi, o jeho odchodech a příchodech do ŠD.

Dále zákonný zástupce vyplňuje tzv. **Zplnomocnění** do kterého uvede osoby pověřené vyzvedáváním svého dítěte ze ŠD. Zákonný zástupce je povinen nahlásit informace o zdravotním stavu nebo o osobnostních zvláštностech účastníka (o jeho alergiích apod.).

Ředitel může rozhodnout o vyloučení účastníka ze ŠD, pokud ten soustavně porušuje Vnitřní řád školní družiny, ohrožuje zdraví a bezpečnost svou či ostatních účastníků nebo dojde k jiným závažným kázeňským přestupkům, či řádně neplatí poplatky za ŠD.

Rodiče mohou **odhlásit účastníka na základě řádně vyplněné odhlášky,** která je k dispozici na webových stránkách ŠD.

Základní škola nabízí účastníkům mnoho zájmových kroužků, jejichž činnost se prolíná s činností ŠD a je na ně brán zřetel při organizování činností ve školní družině.

VIII. Podmínky pro účastníky se specifickými vzdělávacími potřebami

Školní družina ve své činnosti věnuje pozornost v zájmovém vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a to v souladu se ŠVP školy. S přihlédnutím k individuálním potřebám žáků se SVP využívají vychovatelky ŠD různé metody vzdělávání na rozvoj vnímání, paměti, pozornosti, motivují žáky k upevnění pracovních návyků, podporují samostatnost a odpovědnost žáků. Začleňují žáky do volnočasových aktivit a vytvářejí pro ně přiměřené prostředí.

Pro rozvoj nadání žáků nabízí školní družina doplňkové zájmové aktivity a umožňuje činnost v zájmových kroužcích.

Vychovatelky školní družiny spolupracují při zájmovém vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s rodiči a se školou, případně s pedagogickým asistentem žáka a třídním učitelem.

Nadaným účastníkům umožňujeme jejich další rozvoj v kroužcích a individuální program.

IX. Materiální podmínky

Školní družina má své vlastní zázemí (budovu) přímo ve venkovním areálu školy. Budova je tvořena dvěma patry. V prvním patře se nachází šatna, II. a III. oddělení, WC, umývárna a zázemí pro vychovatelky. Ve druhém patře má své prostory I. oddělení a je zde WC. Ostatní oddělení mají zázemí ve třídách ZŠ Čerčany.

Všechna oddělení jsou vybavena certifikovaným školním nábytkem, který odpovídá evropským normám. Podlaha je v místnostech zčásti pokryta kobercem. Jednotlivé místnosti jsou vybaveny dostatečným množstvím společenských her a stavebnic. K dalšímu vybavení patří nejrůznější pomůcky a nástroje pro výtvarnou a rukodělnou zájmovou činnost, (např. vodové barvy, tempery, štětce, voskovky, barevné papíry, krepové papíry, čtvrtky atp.). Školní družina má k dispozici vlastní přehrávače CD. Účastníci mají v některých odděleních možnost využívat PC či interaktivní tabuli a televizi.

Školní družina má vlastní multifunkční hřiště s pískovištěm. Vzhledem k častým sportovním aktivitám je družina vybavena několika míči na fotbal, basketbal, švihadly, obručemi, raketami na líný tenis apod. ŠD také využívá tělocvičnu, školní hřiště a dětské hřiště u OÚ Čerčany. K vycházkám či relaxaci slouží místní příroda.

Vybavení ŠD je průběžně aktualizováno a doplňováno tak, aby odpovídalo potřebám účastníků.

X. Personální podmínky

Školní družinu tvoří oddělení, která jsou naplněná maximálně do počtu třicet účastníků, jejichž činnost zajišťují vychovatelky, které splňují kvalifikační předpoklady podle §16 zákona 561/2004 Sb., o pedagogických pracovnících.

Vychovatelky uplatňují moderní pedagogické přístupy a metody. Navštěvují školicí semináře a průběžně se do vzdělávají. Samozřejmostí je samostudium. Dále se podílí na různých akcích, které pořádá škola. Aktivně spolupracují s rodiči a pedagogy školy.

Vychovatelky jsou iniciátorem a průvodcem účastníka při zájmových činnostech. Motivují, navozují a přímo nebo nepřímo jej řídí a hodnotí. Podporují navazování sociálních kontaktů, všímavost a vnímání okolního světa. Rozvíjejí komunikační schopnosti účastníků, fantazii a kreativitu. Vychovatelky si prohlubují své znalosti na akreditovaných kurzech, dalším vzděláváním pedagogických pracovníků i samostudiem.

XI. Podmínky bezpečnostní a hygienické

V ŠD je zajištěna vhodná struktura režimu účastníků s dostatkem aktivního pohybu i relaxace, aby tak mohli kompenzovat to, čeho se jim nedostává v čase školních povinností.

Je zajištěn vhodný pitný režim, stravování si účastníci musí zajišťovat sami.

V ŠD jsou dostupné prostředky první pomoci, dochází k pravidelným kontrolám prostor a zařízení z hlediska bezpečnosti. Účastníci se snažíme chránit před úrazy.

XII. Rámcový režim dne ŠD – časový harmonogram

6:25-7:45	ranní družina – volné hry v místnosti, TV chvilky, relaxační cvičení – poté účastníci odcházejí s dozorem do školy
11:35 - 13:00	příchod účastníků do družiny, hygiena, stravování
13:00 - 14:00	odpolední klid, rekreační a relaxační činnost v odděleních, četba, komunitní kruh, svačina
14:00 - 15:45	zájmová činnost (výtvarná, rukodělná, pohybová, hudební, atd.), vycházky do přírody, pohybová činnost na hřišti
od 15:45	jsou oddělení sloučena (do vlastní budovy u ZŠ)
15:00 - 15:30	didaktické hry, opakování učiva hravou formou
15:30 - 17:05	individuální zájmová činnost, volné kreslení, stolní a společenské hry

Vychovatelka při výběru činností přihlíží k individuálním potřebám a zájmům účastníků i k počasí. Vždy vychází ze školního vzdělávacího programu a ročního plánu.

Režim dne se může měnit podle aktuálních podmínek ŠD.

XIII. Ekonomické podmínky

Na základě zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání stanovuje ředitel školy směrnici pro úplatu za zájmové vzdělávání. Tato směrnice je součástí organizačního řádu školy.

Výše úplaty činí celkem 2 000,- Kč za docházku dítěte do školní družiny na celý školní rok. Úplata je rozložena do dvou splátek, a to 1000,- Kč za I. pololetí splatné do 30. září a 1000,- Kč za II. pololetí splatné do 28. února. Výše částky platí i pro každého dalšího sourozence v případě jeho docházky do školní družiny. **Výši úplaty za poskytování zájmového vzdělávání od 1.1.2024 určuje zřizovatel.**

Úplata za docházku účastníka do ŠD může být, v souladu s § 11 odst. 3 a), b) vyhl. č.74/2005, prominuta. Osvobozen od úplaty může být zákonný zástupce účastníka, který pobírá sociální příplatek (§ 20 až 22 zákona č.117/1995 Sb. o státní podpoře, ve znění pozdějších předpisů), nebo fyzická osoba, která se o dítě stará a pobírá dávky pěstounské péče (§ 36 až 43 zákona č.117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů), a tuto skutečnost prokáže řediteli školy.

Žadatel o snížení nebo prominutí poplatku předloží škole písemnou žádost s uvedením důvodu, kopii rozhodnutí úřadu práce o poskytování sociálního příplatku nebo potvrzení o pěstounské péči a kopie dokladů, které prokazují, že je mu příslušný příplatek skutečně vyplácen. Ředitel školy, podle vyhl.č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v platném znění a podle ustanovení školského zákona č.561/2004 Sb. v platném znění, rozhodne ve správním řízení o snížení nebo prominutí poplatku.

XIV. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- za bezpečnost účastníka ve ŠD odpovídá vychovatel nebo přímý pedagogický pracovník
- po celou dobu pobytu účastníka ve ŠD se řídí pokyny vychovatele, Vnitřním řádem školní družiny a Školním řádem
- účastníky přihlášené do ŠD vychovatel na začátku školního roku seznámí s pravidly BOZP a provede písemný záznam v Přehledu výchovně vzdělávací práce
- vychovatel vede účastníky k dodržování pořádku, k šetrnému zacházení s pomůckami, k dodržování hygienických i společenských pravidel
- pokud účastník úmyslně poškodí nebo zničí majetek, jsou rodiče povinni uvést nedostatky do původního stavu nebo uhradí škodu
- účastníci nenosí do ŠD cenné předměty, peníze a nebezpečné předměty, ohrožující zdraví spolužáků
- při činnosti organizované mimo objekt ŠD odpovídá za bezpečnost 25 účastníků jeden pedagogický pracovník
- jakoukoli nevolnost, zdravotní potíže nebo poranění, účastník hlásí vychovateli
- každý úraz účastníka zapisuje vychovatel do Knihy úrazů
- při mimořádných událostech zajišťuje vychovatel bezpečnost účastníků, první pomoc, přivolání odborné pomoci, dozor nad účastníky, informuje rodiče a vedení školy
- při nevyzvednutí účastníka po provozní době ŠD, vychovatel telefonicky informuje rodiče nebo osoby uvedené na zápisním lístku
- protidrogová prevence s ohledem na věk žáků

Náš vzdělávací plán je sestaven tak, aby co nejvíce činností bylo možno provádět v přírodě. Vycházíme z podmínek pro zdravý vývoj dítěte mladšího školního věku. ŠD navazuje na vzdělávání ve škole, není však jejím pokračováním.

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna:

- Školní řádem ZŠ
- Vnitřním řádem ŠD
- Vnitřními řády specializovaných učeben (např. cvičná kuchyňka, tělocvična)

Účastníci ŠD jsou o bezpečnosti vždy poučeni. Na začátku docházky do ŠD jsou poučeni o Vnitřním řádu ŠD. Taktéž **rodiče účastníků jsou povinni seznámit se s vnitřním řádem ŠD a toto stvrdí svým podpisem.**

XV. Sociální podmínky

Všichni účastníci mají ve ŠD stejná práva, možnosti i povinnosti, vychovatelky nikoho nezvýhodňují ani neznevýhodňují. Dochází ke vzájemné komunikaci a kooperaci při řešení vzniklých situací a problémů. Vychovatelky se snaží tvořit příjemné konstruktivní prostředí, ve kterém se budou všichni cítit bezpečně, budou se moci individuálně rozvíjet a do kterého se budou všichni rádi vracet. Současně podporují účastníky v samostatné práci, snaží se o důvěru a rozvoj jejich talentu, samostatné práce, tolerance, ohleduplnosti, zdvořilosti a ochotu pomoci. Vychovatelky se snaží eliminovat první známky šikany a ihned je řeší s vedením školy a s pracovníky školní poradny (metodikem prevence a výchovným poradcem).

Vychovatelka se chová důvěryhodně a spolehlivě, je pro účastníka jistotou, snaží se být vzorem. Naslouchá všem účastníkům a reaguje na jejich potřeby. Jedná citlivě vůči individualitě účastníka, respektuje jeho potřeby.

XVI. Plán zájmového vzdělávání a činnost

Vychovatelky se řídí ročním plánem pro naši školní družinu a pro své oddělení vypracovává měsíční plány.

Poznáváme okolí, orientujeme se v čase a prostoru. Učíme se pravidla silničního provozu. Hrajeme hry, ve kterých se vzájemně poznáváme, osvojujeme si pravidla společenského chování. Učíme se správně využívat volný čas. Pozorujeme změny v přírodě, poznáváme ji a chráníme. Pečujeme o své zdraví a hygienu. Cvičíme a chodíme denně na multifunkční hřiště. Tvoříme z různých materiálů, podporujeme spontánní činnost účastníků.

Všechny výchovné složky prolínáme: společensko-vědní, přírodovědná, pracovní, tělovýchovná, hudebně-pohybová.

XVII. Evaluace ve školní družině

Cílem evaluace je hodnocení, ověřování a zlepšování kvality činností ve školní družině. Hodnocení probíhá na základě stanovených cílů.

Vnitřní evaluace probíhá na třech úrovních:

- a. **individuální** – každá vychovatelka si hodní vlastní práci a snaží se o sebereflexi. Vychovatelka se snaží nacházet nové metody, které ji směřují ke kvalitnějším výsledkům.
- b. **týmová** – evaluaci provádí kolektiv vychovatelek (metodické sdružení), které hodnotí svoji práci. Na základě sebereflexe i vzájemných postřehů z hospitací si společně určují postup, který vede k dalšímu zlepšování a zkvalitňování jejich činnosti ve družině. Také se jedná o sdílení zkušeností a znalostí.
- c. **vedení školy** – výchovně-vzdělávací činnost ve družině kontroluje a následně vyhodnocuje vedení školy, které pravidelně a vlastními prostředky sleduje, jak jsou naplňovány vytýčené cíle a jak družina plní své celkové poslání.

Vnější evaluaci rozumíme zpětnou vazbu ze získaných informací od rodičů, ale především od samotných účastníků.

Techniky evaluace

- výroční zpráva školy (písemná zpráva o činnosti ŠD)
- pozorování účastníků
- rozhovory s účastníky a rodiči
- zpětná vazba z bezprostředních reakcí účastníků
- zpětná vazba od rodičů – zájem o školní družinu, zapojení do akcí ŠD
- prezentace školní družiny – fotodokumentace, internet, společné výstavy, články do Čerčanského zpravodaje

XVIII. Výchovně vzdělávací strategie

Hlavní cíle vzdělávání

Naším cílem je spokojený, šťastný žák, připravující se do života. Posláním školní družiny je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a relaxace žáků. Veškeré činnosti, které školní družina nabízí svým obsahem a zaměřením, navazují na cíle základního vzdělávání a podporují utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Pedagogičtí zaměstnanci využívají při činnostech formy a metody, kterými vedou k:

- spontánnímu, ale i vědomému učení
- dokončení započaté práce
- dovednosti vyjádřit svými slovy hlavní myšlenku
- schopnosti kriticky zhodnotit své výkony, vnímat pokyny
- kladení si otázek a hledání odpovědí na ně
- všímání si souvislostí mezi jevy
- uplatňování zkušeností v praktických situacích a v dalším učení
- práci ve skupině a zodpovědnému přijímání části úkolu

- získávání vědomostí z různých pramenů a zdrojů
- práci s encyklopedií
- vytváření vlastní postoje

Kompetence k řešení problémů

Pedagogičtí zaměstnanci využívají při činnostech formy a metody, kterými vedou k:

- schopnosti přemýšlet a plánovat řešení problémů
- dovednosti rozlišovat správná a chybná řešení problémů
- pochopení, že vyhýbání se řešení problémů nevede k cíli
- spontánnímu návrhu nového řešení
- dovednosti obhájit svá rozhodnutí, uvědomit si vlastní pokrok, porovnávat výsledky
- využívání vhodných reakcí na rozhodnutí okolí
- uplatňování základních návyků, řešení problémových situací
- schopnosti přizpůsobit se změnám – být flexibilní
- iniciativě, podnikavosti, houževnatosti, uvědomění si zodpovědnosti za svá rozhodnutí
- vyhledávání informací z různých zdrojů, porovnávání výsledků
- schopnosti samostatného rozhodování, dokončení započaté činnosti

Kompetence komunikativní

Pedagogičtí zaměstnanci využívají při činnostech formy a metody, kterými vedou k:

- vhodnému využití řeči, kultivované komunikaci
- dodržování základních pravidel společenského chování
- vhodnému vyjadřování myšlenek, sdělení, otázky i odpovědi
- dovednosti vyjádřit a obhájit svůj názor i na veřejnosti
- schopnosti rozlišit pozitivní a negativní způsoby jednání
- vhodnému vyjádření kladných i záporných pocitů k sobě i okolí
- zapojení se do společenských her – komunikaci bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- využívání informačních i komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Pedagogičtí zaměstnanci využívají při činnostech formy a metody, kterými vedou k:

- adaptaci prostředí školní družiny, překonávání studu, nesmělosti
- spolupráci s ostatními dětmi, zapojování se do kooperace při činnostech
- vytváření příjemné atmosféry v kolektivu
- ohleduplnému chování
- dodržování společenského chování
- tolerování slabších kamarádů, ohleduplnosti
- netoleranci projevů šikany
- respektování odlišnosti druhých
- respektování dohodnutých pravidel
- naslouchání druhým
- zodpovědnému přístupu k úkolům a povinnostem
- uvědomování si zodpovědnosti za své činy
- rozpoznání vhodného a nevhodného chování
- spolupráci ve skupině, dovednosti se prosadit i podřít se

- dovednosti ovládat a řídit své jednání a chování tak, aby bylo dosaženo pocitu sebeúcty
- vytvoření si pozitivní představy o sobě samém

Kompetence občanské

Pedagogičtí zaměstnanci využívají při činnostech formy a metody, kterými vedou k:

- respektování základních povinností, Školního řádu, Vnitřního řádu školní družiny a školní jídelny
- uvědomění si svých práv i práv druhých
- vnímání nespravedlnosti, odmítání agresivity, šikany a dovednosti se jim bránit
- pozorování jednání lidí kolem sebe, poznávání životních situací
- zodpovědnému chování s ohledem na své zdraví i zdraví druhých
- dodržování zásad osobní hygieny
- uvědomění si následků svého chování
- dovednosti kriticky zhodnotit chování své i spolužáků
- uznávání tradic kulturního dědictví
- pozitivnímu postoji k uměleckým dílům
- rozvoji kvalitního životního prostředí
- sběru a třídění druhotného odpadu, uvědomování si nutnosti recyklace

Kompetence pracovní

Pedagogičtí zaměstnanci využívají při činnostech formy a metody, kterými vedou k:

- plnění úkolů podle slovního zadání vychovatele
- ukládání pomůcek na své místo
- udržování pomůcek v pořádku
- dodržování zásady hygieny a bezpečnosti práce
- kontrole svoji práce, jejímu dokončení
- respektování práce druhých
- prezentaci výrobků na veřejnosti

Kompetence k trávení volného času

Pedagogičtí zaměstnanci využívají při činnostech formy a metody, kterými vedou k:

- vhodnému způsobu trávení volného času, orientaci v jeho smysluplném využití
- vhodnému výběru zájmové činnosti podle svých dispozic
- rozvoji svých zájmů v organizovaných i individuálních činnostech
- schopnosti aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací či zátěže ze školního vyučování
- dovednosti odmítnutí nevhodné nabídky na trávení volného času

Ředitel školy: Ing. Miroslav Král

Zpracovala: Lada Suchánková vedoucí vychovatelka

V Čerčanech dne: 1.9.2021

Účinnost do doby vydání nového ŠVP.